

Věstník MŽP ČR, částka 6/2020

Sdělení

odboru geologie a odboru legislativního MŽP k ustanovení §3 odst. 1 až 3 geologického zákona

Cílem tohoto sdělení je sjednocení výkladu termínu „geologické práce“ podle §3 odst. 1 až 3 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „geologický zákon“), a to zejména z důvodu odstranění nejasností ohledně charakteru „vyjádření osoby s odbornou způsobilostí“ podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Příslušná ustanovení geologického zákona:§3

Oprávnění k projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací a osvědčení odborné způsobilosti

(1) Geologické práce

- a) prováděné v rámci podnikatelské činnosti,**
- b) prováděné se zásahem do pozemku,**
- c) jejichž výsledky slouží k plnění práv a povinností orgánů veřejné správy**

jsou oprávněny projektovat, provádět a vyhodnocovat pouze ty fyzické a právnické osoby, splňující podmínky stanovené právními předpisy (dále jen „organizace“), u nichž tyto práce řídí a za jejich výkon odpovídá fyzická osoba s osvědčením odborné způsobilosti geologické práce projektovat, provádět a vyhodnocovat (dále jen „odpovědný řešitel geologických prací“).

(2) Geologické práce, které nespadají do prací uvedených v odstavci 1, jsou oprávněny projektovat, provádět a vyhodnocovat

- a) vědecké ústavy,^{1b)} vysoké školy,^{1c)} střední školy, vyšší odborné školy^{1d)} a muzea^{1e)} při plnění svých vědeckých nebo pedagogických úkolů**
- b) Česká geologická služba.**

(3) O odborné způsobilosti odpovědného řešitele geologických prací rozhoduje ministerstvo. Rozhodnutí, kterým se vydává osvědčení o odborné způsobilosti odpovědného řešitele geologických prací, se vydává na dobu neurčitou. Ministerstvo může rozhodnutí o odborné způsobilosti zrušit tomu, kdo závažným způsobem nebo opakovaně porušil ustanovení tohoto zákona nebo předpisy vydané na jeho základě. Postup při uznávání odborné kvalifikace státních příslušníků členských států Evropské unie se řídí zvláštním právním předpisem.^{2c)}

Vlastní sdělení:

Podmínky uvedené v §3 odst. 1 písm. a) až c) geologického zákona je třeba s ohledem na účel zákona, ale také jeho systematiku vykládat **alternativně**, tedy tak, že pod komentované ustanovení spadají geologické práce uvedené v §2 geologického zákona, které jsou za a) prováděné v rámci podnikatelské činnosti **nebo** za b) prováděné se zásahem do pozemku **nebo** za

c) jejichž výsledky slouží k plnění práv a povinností orgánů veřejné správy.

Geologické práce prováděné podle citovaného ustanovení v rámci podnikatelské činnosti a se zásahem do pozemku (např. budování průzkumných vrtů) nebo geologické práce, jejichž výsledky slouží k plnění práv a povinností veřejné správy (např. odborné posudky či vyjádření) musí být prováděny organizací a řízeny a vedeny odpovědným řešitelem geologických prací.

Pokud je v ustanovení vodního zákona uvedeno, že vyjádření musí vypracovat fyzická osoba s osvědčením odborné způsobilosti vydaným dle geologického zákona, nemůže být tento požadavek zajištěn osobou právnickou. Fyzická osoba, která požadovanou činnost provede, bude z hlediska geologického zákona zároveň odpovědným řešitelem prací i organizací, se všemi povinnostmi s tím spojenými. V tomto kontextu je třeba upozornit zejména na povinnost evidovat geologické práce v zákonném termínu u České geologické služby (§7), práce provádět odborně, racionálně a bezpečně a práce během jejich provádění řádně a včas dokumentovat (§9), vyhodnocovat (§10) a výsledky prací odevzdávat České geologické službě (§12). Z hlediska možné odpovědnosti je třeba ve vztahu k organizaci odkázat na ust. §20 geologického zákona, který upravuje sankce za porušení některých povinností stanovených geologickým zákonem. Na odpovědného řešitele prací, který je zároveň organizací, se pak vztahuje i ustanovení §3 odst. 3 geologického zákona, který zakotvuje kompetenci Ministerstva životního prostředí zrušit rozhodnutí o odborné způsobilosti tomu, kdo závažným způsobem nebo opakovaně porušil ustanovení tohoto zákona nebo předpisy vydané na jeho základě.

V případě pochybností, zda některá činnost je geologickou prací, popřípadě, zda jde o geologický výzkum nebo geologický průzkum a jakou jeho etapu, rozhoduje v pochybnostech Ministerstvo životního prostředí (§2 odst. 6 geologického zákona).

Pro úplnost dále uvádíme, že v otázkách náhrady škody je třeba vždy odkázat na soukromoprávní řešení tak, jak jej předvídá například §29 odst. 2 vodního zákona. Podle citovaného ustanovení: "(2) Osoba, která způsobí při provozní činnosti ztrátu podzemní vody nebo podstatné snížení možnosti odběru ve zdroji podzemních vod, popřípadě zhoršení jakosti vody v něm, je povinna nahradit škodu, která tím vznikla tomu, kdo má povoleno odebírat podzemní vodu z tohoto vodního zdroje, a dále provést podle místních podmínek potřebná opatření k obnovení původního stavu. Náhrada spočívá v opatření náhradního zdroje vody. Není-li to možné nebo účelné, je povinna poskytnout jednorázovou náhradu odpovídající snížení hodnoty tohoto nemovitého majetku, s jehož užíváním je povolení spojeno. Ve sporech o náhradu škody nebo o její výši rozhoduje soud. Tím nejsou dotčeny obecné předpisy o náhradě škody." Provozní činnost je v souladu s judikaturou chápána široce a lze pod ní podřadit také provádění geologických prací.

RNDr. Martin Holý

ředitel odboru geologie a zástupce náměstka pro řízení sekce ochrany přírody a krajiny

JUDr. Libor Dvořák, Ph.D.

ředitel odboru legislativního a zástupce náměstka pro řízení sekce státní správy